

**BOLALARDA IJODIY TAFAKKURNI
RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN
FOYDALANISH METODIKASI**

*Kattaqoʻrgʻon davlat pedagogika instituti
Pedagogika fanlar boʻyicha falsafa doctori (PhD) v.b.
dots.Sh.B.Norboboyev,
Pedagogika fakulteti Maktabgacha taʼlim
yoʻnalishi 23.03-guruh
Ismatova Sabinabonu*

Annotatsiya: Ushbu maqolada bolalarda ijodiy tafakkurni rivojlantirish jarayonida zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish metodikasi tahlil qilinadi. Taʼlim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv platformalar, multimedia vositalari va raqamli resurslarning ahamiyati yoritilib, ularning oʻquvchilarning mustaqil fikrlashi, muammoli vaziyatlarni hal etish qobiliyati hamda kreativ yondashuvini shakllantirishdagi oʻrni asoslab beriladi.

Kalit soʻzlar: ijodiy tafakkur, zamonaviy texnologiyalar, taʼlim jarayoni, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv metodlar, kreativlik, raqamli taʼlim, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiyalar, multimedia vositalari.

Bugungi kunda taʼlim sohasida bolalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirish masalasi alohida ahamiyat kasb etmoqda. Ijodiy tafakkur — bu shaxsning yangi gʻoyalar ishlab chiqish, muammolarni samarali va innovatsion usullarda hal etish qobiliyati boʻlib, uning rivojlanishi bolalarning umumiy intellektual va shaxsiy rivojlanishiga sezilarli taʼsir koʻrsatadi. Zamonaviy texnologiyalar esa taʼlim jarayonida ijodiy salohiyatni shakllantirishning samarali vositasi sifatida keng qoʻllanilmoqda. Axborot-kommunikatsiya

texnologiyalari, interaktiv platformalar, multimedia resurslari va raqamli o'quv materiallari bolalarga bilimlarni qiziqarli va tushunarli shaklda o'zlashtirish imkonini beradi. Shu bilan birga, ular o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, muammoli vaziyatlarda ijodiy yechimlar topish qobiliyatini va innovatsion yondashuvini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Bolalarda ijodiy tafakkurni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish masalasi bugungi kunda mamlakatimiz olimlari tomonidan ham tadqiq etilmoqda. Ijodiy tafakkur — bolaning yangi g'oyalar yaratish, muammolarga innovatsion yechim topish va o'z fikrini erkin ifodalash qobiliyati sifatida shakllanishi ta'kidlanadi. So'nggi yillarda ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bolalarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishda samarali vosita sifatida e'tirof etilgan. Jumladan, To'raqulov interaktiv doskalar va multimedia resurslarining bolalarning mustaqil fikrlashini rag'batlantirishi va o'quv jarayonida qiziqishni oshirishi ta'kidlangan.

Karimova esa mobil ilovalar, onlayn platformalar va ta'limiy o'yinlarning bolalarda ijodiy loyihalarni yaratish qobiliyatini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini qayd etgan. Shu bilan birga, Shamsiyeva bolalarning ijodiy tafakkurini shakllantirishda pedagogik yondashuvlar va texnologik vositalarning uyg'unligi muhim ekanligini ta'kidlaydi. Mahalliy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy texnologiyalarni maktabgacha va maktab ta'limida qo'llash bolalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Shu bilan birga, texnologiyalarni samarali qo'llash uchun pedagoglarning metodik tayyorgarligi va texnologik resurslarga ega bo'lishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Bolalarda ijodiy tafakkur va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash samaradorligini o'rganish maqsadida bir qator tadqiqotlar tahlil qilindi. Mahalliy tadqiqotlarga ko'ra, interaktiv platformalar, multimedia vositalari va

mobil ilovalar yordamida bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish sezilarli darajada oshadi .

1-Jadval.

Bolalarning ijodiy faoliyatini baholash (interaktiv va an'anaviy metodlar taqqoslanishi)

Metodlar	O'quvchilar soni	O'rta ball	Natija samaradorligi (%)
An'anaviy metod	30	72	100
Interaktiv texnologiyalar	30	88	122
Multimedia vositalari	30	90	125
Mobil ilovalar	30	90	125

Umumiy tahlil: Jadval natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy texnologiyalar (interaktiv doskalar, multimedia, mobil ilovalar) bolalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishda an'anaviy metodlarga nisbatan sezilarli darajada samaraliroqdir. Ayniqsa, multimedia va mobil ilovalar yordamida o'quvchilarning mustaqil fikrlash va ijodiy yechimlar topish qobiliyati oshadi. Shu bilan birga, pedagoglarning texnologiyalardan to'g'ri va samarali foydalanishi jarayon samaradorligini yanada oshiradi.

Ushbu tadqiqot bolalarda ijodiy tafakkurini rivojlantirish jarayonida zamonaviy texnologiyalarning samaradorligini o'rganishga qaratildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv ta'lim platformalari, multimedia vositalari va mobil ilovalar bolalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishda an'anaviy metodlarga nisbatan sezilarli darajada samaraliroqdir. Shu bilan birga, bolalar texnologiyalar yordamida muammolarni innovatsion yo'l bilan hal qilish, loyiha yaratish va jamoaviy faoliyatda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'ladi. Texnologiyalarning samarali qo'llanilishi uchun pedagoglarning

metodik tayyorgarligi, texnologik resurslardan foydalanish ko'nikmalari va ijodiy yondashuvi muhim ahamiyat kasb etadi. Interaktiv va multimedia vositalari yordamida o'qish jarayonida bolalarning faolligi, qiziqishi va diqqatini jalb qilish darajasi oshadi, bu esa ularning ijodiy tafakkurini yanada rivojlantirishga yordam beradi. Tavsiya etiladiki, ta'lim jarayonida ijodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan darslarda zamonaviy texnologiyalarni faol qo'llash, maktab va maktabgacha ta'lim muassasalarida interaktiv doskalar, multimedia materiallari va mobil ilovalarning mavjudligini oshirish, bolalarning qiziqishlari va qobiliyatlariga mos texnologik vositalar tanlash, pedagoglar uchun zamonaviy texnologiyalarni ijodiy faoliyatni rivojlantirishda qo'llash bo'yicha treninglar tashkil etish tavsiya etiladi.\

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1.Qodirov, O. Bolalarda ijodiy tafakkur va ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalar. Tashkent: Pedagogika nashriyoti.
- 2.To'raqulov, S. Interaktiv texnologiyalar va bolalarning ijodiy rivojlanishi. Tashkent: Pedagogika nashriyoti.
- 3.Karimova, D. Mobil ilovalar va multimedia vositalarining ta'limdagi roli. Tashkent: Ilmiy nashrlar.
- 4.Shamsiyeva, N. Bolalarda ijodiy tafakkur va pedagogik yondashuvlar. Tashkent: Fan va Ta'lim nashriyoti.
- 5.Xolmirzayeva, L. Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalar va ijodiy rivojlanish. Tashkent: Ilmiy nashrlar.

